

Jaarverslag 2017

Erover praten
helpt echt

Secretariaat Provincialeweg 37

5835CZ Beugen

info@zorgomboerentuinder.nl

Hoe leid jij je leven van dag tot dag?

Dit vroeg de Chinese filosoof Confucius zich ook af.

Hij zou ons er zeker aan herinneren dat er maar een ding is wat je kunt doen om een vriend te helpen.

Probeer de omstandigheden aan te voelen, zodat je kunt inschatten waar de problemen precies liggen. Elke situatie is uniek en verandert elk moment. Die veranderingen hangen met allerlei dingen samen, van de vraag of de vriend lang genoeg heeft geslapen tot de manier waarop je reageert wanneer hij moeilijkheden met je deelt.

Je beoordeling van de situatie, je vermogen om de dingen in een breder perspectief te plaatsen, je inzicht in alle complexe factoren waardoor je vriend zich nu in deze specifieke toestand bevindt, helpen je uiteindelijk om op een medemenselijke manier te reageren. Je zult aanvoelen of de vriend behoefte heeft aan iemand die actief ingrijpt (je moet je leven weer op de rails zetten) of eerder aan een kalme, meelevende vertrouweling (dat klinkt niet gemakkelijk).

Alleen door oefening zullen we in staat zijn juist te reageren..... Aan het begin van ons leven reageren we met emoties, aan het eind ervan reageren we met fatsoen.

Bron: "De Weg" van Michael Puett en Christine Gros-Loh.

Inhoud

Naar een professionele vrijwilligersorganisatie!.....	4
Koers 2020!.....	5
Opleiding & training.....	7
Communicatie.....	7
Sponsoring.....	8
Financiën	9
Samenwerking	10
Regio's	11
Hulpvragen	12
Organisatie- organogram en ondersteuning.....	14

Naar een professionele vrijwilligersorganisatie.

De agrarische sector kenmerkt zich met een eigen dynamiek maar ook met een eigen cultuur. Daarom zijn we erg blij met onze vrijwilligers die als (ex)boer of tuinder of met een speciale band met de agrarische sector, de hulpvrager van dienst kunnen zijn. Onze vrijwilligers kennen “uit eigen ervaring” de problematiek op het agrarische gezinsbedrijf en hebben een voorsprong ten opzichte van dienstverleners die niet van agrarische afkomst zijn.

2017 was een heftig jaar! Het fosfaatreductieplan, de fipronilaffaire en de stoppersregeling getuigen hiervan. Naast economische en bedrijfsmatige gevolgen zijn de gevolgen voor de agrariërs en hun gezinnen groot geweest. Aandacht hiervoor is niet altijd vanzelfsprekend, maar wel noodzakelijk om als sector en bedrijf staande te blijven. Omzien naar elkaar is daarvoor een belangrijke voorwaarde.

De Stichting Zorg om Boer en Tuinder (ZOB) heeft in 2017 verder gebouwd aan een stevig fundament om een professionele vrijwilligersorganisatie te zijn, waarbij continuïteit en kwaliteit belangrijke waarden zijn. Het faciliteren van goed getrainde vrijwilligers is voorwaarde voor goede hulp!

Kernpunten in het beleid in 2017 waren: communicatie, opleiding en training en financiering. Deze activiteiten waren gericht op het bieden van meer vertrouwen en deskundigheid in het gesprek van de vrijwilliger met de hulpvrager en het positioneren van de organisatie.

We zien dat de hulpvragen per regio sterk verschillen, daarom zal in 2018 onder meer ingezet worden op versterking van en bekendheid in de regio's d.m.v. werving van nieuwe vrijwilligers en een actieve rol in netwerken en platforms. Ondersteuning van de regio's staat daarbij centraal.

Boeren en tuinders staan soms voor moeilijke keuzes in het bedrijf, voor het gezin en voor zichzelf. Stichting Zorg om Boer en Tuinder helpt ondernemers op een kruispunt om richting te bepalen.

Erover praten helpt echt!

En onze hulp is gratis...

Regio Noord	Regio Oost	Regio Zuid	Regio West
Pieter Knijff	Henk Slagman	Wim Verbeek	Nico Straathof
06 - 139 910 81	06 - 309 09 1 89	06 - 108 264 01	06 - 547 439 63
noord@zorgomboerentuinder.nl	oost@zorgomboerentuinder.nl	zuid@zorgomboerentuinder.nl	west@zorgomboerentuinder.nl

www.zorgomboerentuinder.nl

KOERS 2020

“Boeren en tuinders staan soms voor moeilijke keuzes in het bedrijf, voor het gezin of voor zichzelf. Stichting Zorg om boer en tuinder helpt ondernemers de regie te houden”

De vrijwilligers van de ZOB ondersteunen boeren en tuinders die een moeilijke tijd doormaken en vragen hebben over “hoe nu verder”? ZOB biedt ondernemers en hun partners een luisterend oor en ondersteuning en begeleiding. Ingrijpende veranderingen in bedrijf en gezin hebben grote impact. Het erkennen, verwerken en oplossen van problemen is moeilijk en kost tijd. Daarbij is het belangrijk om zelf regie te houden of opnieuw te krijgen. Vanuit hun eigen ervaringen zijn onze vrijwilligers beschikbaar als gesprekspartner en klankbord. Dat zorgt voor optimale herkenning en begrip. De hulp is vrijwillig en kosteloos.

De gesprekken vinden plaats “aan de keukentafel” of telefonisch en worden vanuit de regio georganiseerd en gecoördineerd. De vrijwilliger luistert, brengt de situatie in kaart en helpt ordenen. Naast de klankbordfunctie is het van belang om mogelijke oplossingsrichtingen te verkennen en benodigd advies en/of hulp in te schakelen. De ZOB vrijwilliger heeft een belangrijke sociaal-emotionele rol en is vaak de steun en toeverlaat van de hulpvrager. Daarom is vertrouwen een belangrijke voorwaarde om succesvol van dienst te kunnen zijn.

In 2013 is de landelijke stichting ZOB Nederland opgericht met als doel het faciliteren van de regio's en de continuïteit van het werk van Zorg Om Boer en tuinder te borgen. In het najaar van 2015 is besloten om dit proces te professionaliseren. In het voorjaar van 2016 hebben een aantal gesprekken plaatsgevonden met de regio's en is een interim-voorzitter aangesteld om het traject naar een professionele en duurzame vrijwilligersorganisatie vorm te geven.

ZOB Nederland wil een professionele organisatie zijn met getrainde vrijwilligers, waar kwaliteit en continuïteit geborgd zijn. Daartoe is **Koers 2020** ontwikkeld. Daarin wordt het werk van de vrijwilligers maximaal gefaciliteerd en ZOB als neutrale en relevante netwerkpartij gepositioneerd.

Speerpunten **Koers 2020** zijn:

1. **Financiering** (borging continuïteit, deskundigheid en faciliteren vrijwilligerswerk)
2. **Opleiding en training** (borging expertise en kwaliteit vrijwilligerswerk)
3. **Communicatie** (borging transparantie binnen de organisatie en profilering van en signalering door de organisatie)

Kerntaken:

- het bieden van een luisterend oor en klankbord d.m.v. telefoon-en/of keukentafelgesprekken en begeleiding.
- Deelname aan regionale netwerken en bijeenkomsten en constructieve bijdragen leveren aan discussies en aan gesprekken met gemeenten en netwerkpartijen over de psychosociale en sociaal emotionele problematiek in de agrarische sector.

MISSIE

Wij zetten ons in voor mensen in de agrarische wereld die problemen ervaren. Zelfredzaamheid en weerbaarheid zijn daarbij uitgangspunt.

VISIE

Dit doen wij door laagdrempelig en onafhankelijk een luisterend oor te bieden, het zijn van een klankbord en van een wegwijzer voor mensen uit de agrarische wereld. We doen dit kosteloos.

Dit betekent in de praktijk:

1. Werken met een landelijk netwerk van goed opgeleide vrijwilligers.
2. Een gedegen opleidingstraject voor deze vrijwilligers.
3. Het kunnen bieden van kosteloze hulp, door voor financiering van onze activiteiten externe financiering in het agrarisch bedrijfsleven te zoeken.
4. Nauwe samenwerking met organisaties en bedrijven in de agrarische sector.
5. Gericht op nood van individuen in de sector en niet op de nood in de sector;
6. Puur landbouw gerelateerd vanwege specifieke cultuurkenmerken en weet zich hiermee nadrukkelijk te onderscheiden in aanvulling op het bestaande netwerk.

Zorg Om Boer en tuinder (ZOB) levert *diensten*:

1. *Gesprekken van mens tot mens* c.q. van 'boer tot boer' (tuinder tot tuinder) die kunnen leiden tot nieuw perspectief (maatje, luisteren, boerenhart)
2. *Kennis en ervaring delen* (betaald en onbetaald)
3. Het invullen van een *signaalfunctie* in en om de sector, op basis van ervaringen uit c.q. tijdens de dienstverlening.

Kenmerken van de organisatie:

- Blijft een vrijwilligersorganisatie zolang dat kan.
- Houdt een platte structuur.
- Uitvoering ook door betaalde professionals (daardoor minder door bestuursleden)
- Het bestuur is gezaghebbend, biedt vrijwilligers ruimte en faciliteert hen maximaal (opleiding en werkwijzen).
- Is een betrouwbare partner voor hulpvragers.

Opleiding en Training.

In 2017 is gestart met de ontwikkeling en pilot van de basistraining, mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Oranjefonds.

Hierdoor wordt (bij)scholing een structureel en planmatig onderdeel van de begeleiding en training van de vrijwilligers.

Alle nieuwe vrijwilligers dienen verplicht deze cursus te volgen en ook aan de zittende vrijwilligers wordt de basistraining alsnog aangeboden. De ervaringen zijn in 2017 erg positief verlopen, de deelnemers zijn enthousiast over de inhoud van de cursus. Onderdeel van de basistraining is het thema zelfdoding. Lizzie van Leeuwen (schrijfster van het boek "De Hanenbalken") heeft hieraan een bijdrage geleverd. Met 113 suïcide preventie is een stappenplan voor de agrarische sector opgesteld. In november is de jaarlijkse vrijwilligersdag gehouden met als thema: 'Werk aan de winkel', met een aantal workshops gericht op het werk van de vrijwilligers. Hierin is samengewerkt met een aantal agrocoaches en een communicatieadviseur.

Tevens is gestart met begeleide intervisie in alle regio's door de regio coaches.

Deze professionals hebben zich als vrijwilliger verbonden aan de ZOB.

In 2018 zal een training voor regio coördinatoren ontwikkeld worden, waarmee hun werk als coördinator in de regio gefaciliteerd wordt.

Communicatie.

Het onder de aandacht brengen van het werk van de Stichting Zorg om Boer en Tuinder is een van de belangrijke onderdelen van communicatie.

In 2017 is de website vernieuwd en zijn er nieuwe folders gemaakt zowel voor de regio's als landelijk. Het jaarverslag 2017 is vertaald in een populaire versie nl. als Infographic. Daarin worden op overzichtelijke wijze de werkzaamheden en activiteiten van ZOB gepresenteerd.

Agrio pers heeft in 2017 met zgn. stoppers en redactionele aandacht een belangrijke bijdrage geleverd aan de bekendheid van ZOB.

ZOB heeft zich in het netwerk verder geprofileerd en gepresenteerd. Onder meer door aansluiting bij regionale en lokale platforms en netwerken, samenwerking met ZLTO en LTO Noord en gebruik maken van communicatiekanalen van onze sponsors. Tevens zijn in diverse agrarische vakbladen en dagbladen artikelen geplaatst. Op het congres van Zorg & Welzijn voor sociale wijkteams heeft ZOB een workshop verzorgd om daarmee aandacht te vragen voor agrarische gezinnen "in de wijk".

Met de aanschaf van een nieuw Customer Relations Management (CRM) systeem kunnen we onze signaalfunctie verder vormgeven en de communicatie intern beter op elkaar afstemmen. In 2018 zullen alle hulpvraag gesprekken, activiteiten en declaraties in dit CRM ingevoerd worden. Het doel van dit nieuwe systeem is om de voorheen handmatige registratie van alle hulpvragen en activiteiten beter te ordenen en om van die data meer te leren en beleid op aan te passen.

Sponsoring.

Uitgaande van een voortdurende opleidings- en bijscholingsbehoefte op het niveau van 2017 (€ 20.000,00), een gemiddeld communicatiebudget van € 5.000,00, ca € 15.000,00 vrijwilligersvergoedingen, € 12.000,00 kostenvergoedingen en ca. € 8.000,00 administratieve en diverse kosten belooft de gemiddelde begroting van de stichting ZOB € 60.000,00. Voor dit bedrag dient financiering gevonden te worden.

Deze financiering kan gevonden worden in bedrijfssponsoring, donaties, inzet van bestuursleden en vrijwilligers voor derden, (overheids)subsiëring en projectgebonden sponsoring en subsiëring.

Sponsors.

Het werk van ZOB is voor het grootste deel afhankelijk van sponsors. Onze diensten zijn gratis voor de hulpvrager maar niet kosteloos voor de organisatie. Sponsoring vindt zowel in natura als in de vorm van euro's plaats.

In 2017 is het werk van ZOB mede mogelijk gemaakt door:

- Rabobank Nederland
- LTO Noord
- Nederlandse Zuivel Organisatie (NZO)
- Friesland Campina
- Vion Food Group
- For Farmers
- Agrifirm
- Countus Accountants en Adviseurs
- Wiersma Reitsma Stichting
- Flynth Adviseurs en Accountants
- Anitya - Kranengoor
- Oranjefonds
- en bijdragen van particulieren (vaak naar tevredenheid geholpen hulpvragers) en kerkelijke instanties.

Het is goed om te ervaren dat met name erfbetreders zien wat ZOB kan betekenen en ons werk ondersteunen.

Financiën.

Balans per 31 december 2017.

Activa	2017	2016
Bank	€ 72.234,95	€ 88.889,63
Debiteuren	€ 24.423,88	€ 28.648,00
Totaal	€ 96.658,83	€ 117.537,63

Passiva

Kapitaal	€ 96.658,83	€ 117.537,63
Totaal	€ 96.658,83	€ 117.537,63

Resultatenrekening 2017

Inkomsten		Uitgaven	
Rente	€ 371,57	Hulpvragen	€ 18.635,75
Rabobank	€ 11.103,88	Communicatie	€ 5.149,30
For Farmers	€ 2.500,00	CRM	€ 5.076,26
Agrifirm	€ 1.500,00	Administratiekosten	€ 895,88
Friesland/Campina	€ 10.000,00	Coaching & Training	€ 27.380,16
Vion Food Group	€ 5.000,00	Bestuurs- en verg.kosten	€ 8.528,56
Wiersma Reitsma Stichting	€ 6.200,00		
Countus Accountants en Adviseurs	€ 1.500,00		
Donaties	€ 1.860,43		
Inzet voor LTO en NZO	€ 4.751,23		
Tekort	€ 20.878,80		
Totaal	€ 65.665,91	€ 65.665,91	

Het tekort over het jaar 2017 is ten laste van het eigen vermogen gebracht.

Samenwerking.

Samenwerking is een essentieel onderdeel van het werk van de ZOB. Onze rol is om als “maatje” de hulpvrager te helpen de weg te vinden en oplossingsrichtingen te verkennen. De rol van de ZOB vrijwilliger richt zich daarbij vooral op het proces. Agrarische ondernemers en hun gezinsleden in hun kracht krijgen en grip op hun leven (terug) te vinden.

Om die rol adequaat uit te kunnen voeren is bekendheid in en met het netwerk van reguliere hulp- en dienstverlening essentieel. Elkaar kennen en gekend worden is voorwaarde voor een succesvolle samenwerking ten behoeve van de hulpvrager. Een greep uit de samenwerking in 2017:

- Programma ‘Leden in zwaar weer’ met LTO Noord
- Bijeenkomsten Alliantie Sociale kwaliteit Overijssel met St. Stimuland Overijssel
- Netwerken BoerenKans : Achterhoek en Noord
- Bijeenkomsten pluimveehouders in het kader van de fipronil affaire met LTO Noord
- Platforms Stil Leed : Vechtdal, Hof van Twente, Berkelland
- Project Vangnet aandachtsbedrijven met Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO) , 113 preventie suïcide en Vertrouwensloket Welzijn Landbouwhuisdieren.
- Diverse presentaties in de regio’s

Regio's.

Het werk van de ZOB vindt plaats in de regio! Hier is de directe aansluiting tussen ondernemers, vrijwilligers en erfbetreders. De regio teams zijn hechte vrijwilligersgroepen onder leiding van regio coördinator, regio coach en de regionale portefeuillehouder van het landelijk bestuur. In alle regio's is intervisie geïntroduceerd binnen de teams, waardoor het functioneren en het welbevinden van de vrijwilligers bespreekbaar gemaakt wordt. Verjonging en uitbreiding van het vrijwilligersbestand is in alle regio's een speerpunt, evenals meer naamsbekendheid genereren.

- Regio Noord: In deze regio is veel aandacht besteed aan naamsbekendheid d.m.v. het geven van presentaties en interviews, onder meer aan de wethouders van Friesland en de agrarische teams van Rabobank Groningen. Tevens heeft ZOB Noord een actieve trekkersrol in het Netwerk BoerenKans, waar erfbetreders elkaar 2x per jaar ontmoeten. In het voorjaar van 2017 was het thema: de emotionele en zakelijke aspecten van bedrijfsbeëindiging. Op de Netwerkbijeenkomst in het najaar stonden Inkomensondersteunende maatregelen voor boeren en tuinders: Bijstandsbesluit Zelfstandigen en inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen op de agenda.
- Regio Oost: In deze regio zijn een aantal "Platforms Stil Leed" opgericht, welke op lokaal en gemeentelijk niveau aandacht vragen voor de psychosociale problematiek op het boerenerf. Bijvoorbeeld: Hof van Twente, Berkelland, Vechtdal en een aantal Achterhoekse gemeenten zijn actief in hun buitengebied. Bij deze initiatieven is ZOB Oost betrokken. Er is afscheid genomen van een aantal trouwe vrijwilligers van het eerste uur, maar gelukkig zijn er ook nieuwe vrijwilligers verwelkomd. De fipronyl affaire heeft m.n. in regio Oost inzet gevraagd.
- Regio Zuid: In deze regio is, na vele jaren inzet en betrokkenheid, afscheid genomen van twee ervaren vrijwilligers. In deze regio is in 2017 flink geïnvesteerd in naamsbekendheid en samenwerking in het netwerk. Met interviews (o.a. Brabants Dagblad), presentaties aan gemeenten en op beurzen enz. is hieraan gewerkt. Tevens heeft een hernieuwde kennismaking met ZLTO plaatsgevonden met de intentie tot nauwere samenwerking. Regio Zuid is in aanvang betrokken geweest (samen met regio oost) bij de totstandkoming van de documentaire "Het Mysterie van de Melkrobots".
- Regio West: Het op de kaart zetten van de ZOB is m.n. in de tuinbouw en bloembollen- en boomkwekerijen nog steeds een belangrijk punt van aandacht. Met werving van nieuwe vrijwilligers uit die sectoren en PR binnen de sectoren is geprobeerd de naamsbekendheid te vergroten. Dit blijft een punt van aandacht! Ook in deze regio is helaas afscheid genomen van een vrijwilligster en het vinden van nieuwe vrijwilligers is niet eenvoudig.

Hulpvragen.

Het aantal hulpvragen is in 2017 teruggelopen en dit zal ondermeer te maken hebben met de financieel verbeterde resultaten op de bedrijven. Uitgezonderd de pluimveebedrijven die door de fipronil besmetting zijn getroffen. De fipronil affaire heeft vooral in de provincie Gelderland gespeeld en is door de ZOB regio Oost via bezoeken van bijeenkomsten van getroffen pluimveehouders aangegrepen om hen individueel bij te staan.

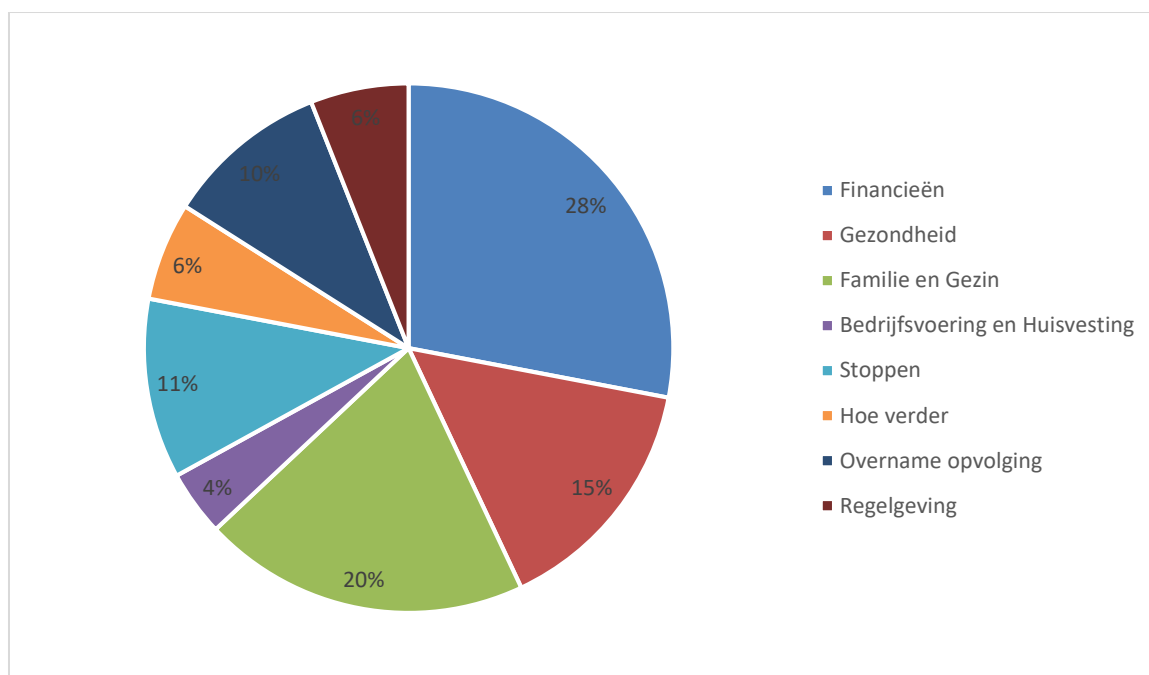
Onderstaande gegevens tonen de activiteiten van de vrijwilligers.

	Totaal	Regio Noord	Regio Oost	Regio Zuid	Regio West
Hulpvragen	118	14	60	35	9
Keukentafelgesprekken	338	58	153	106	21
Telefonische contacten	61	10	33	11	7
Totaal gesprekken	399	58	186	117	21
Gem. aantal contacten per hulpvraag	3,24	4,14	3,10	3,34	2,33

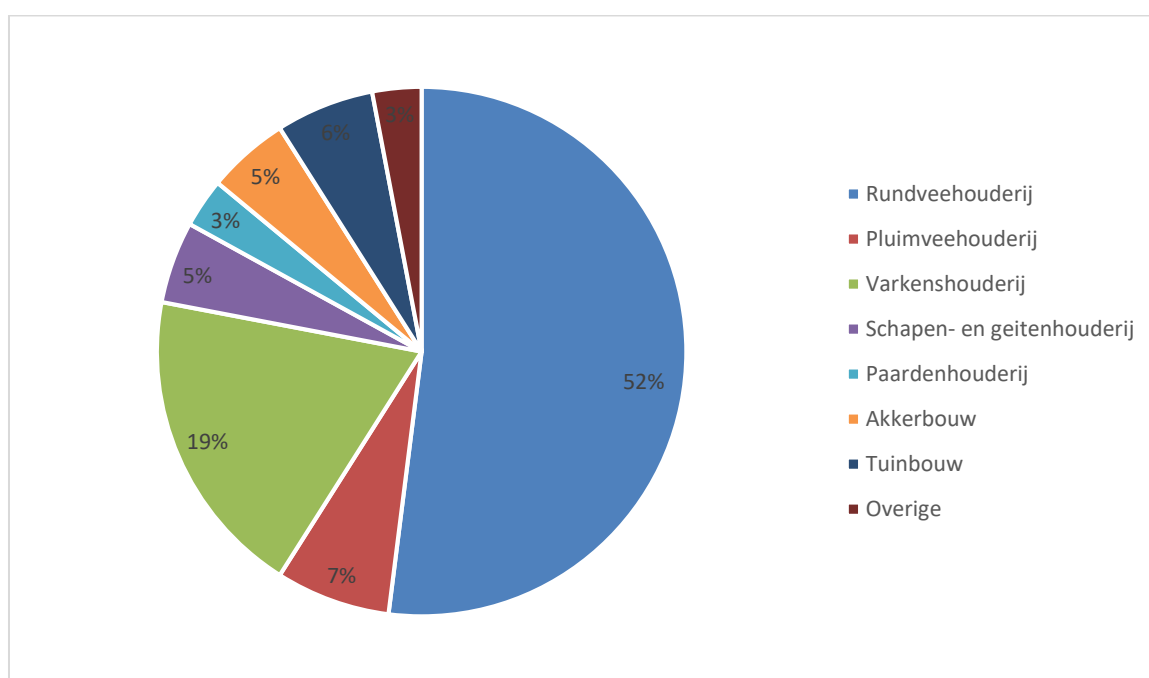
Met “keukentafelgesprekken” bedoelen wij gesprekken tussen de hulpvrager en de vrijwilliger, meestal letterlijk bij de hulpvrager thuis aan de keukentafel maar soms ook op locatie bij bijvoorbeeld bank, accountant, gemeente etc. in het kader van begeleiding en ondersteuning.

Telefonische contacten tussen hulpvragers en vrijwilligers kunnen leiden tot een vervolg in de vorm van een keukentafelgesprek maar zijn soms ook voldoende als eenmalig contact, waarbij vooral het “luisterend oor” belangrijk is of bevestiging dat iemand “op de goede weg zit”.

De onderliggende problematiek van de hulpvragen kunnen wij als volgt weergeven:

Brengen we de hulpvragen in beeld aan de hand van de agrarische sectoren dan zien we het volgende:

ORGANISATIE Stichting ZOB Nederland.

Bestuur per 31-12-2017

Voorzitter	Hanneke Meester
Secretaris	Peter Jilesen
Penningmeester	Wim Biemans
Portefeuillehouder Opleiding en Training	Arie Aalberts
Portefeuillehouder Communicatie	Jannie Lamberts.
Vrijwilligersvertegenwoordiging	vacature

Coördinatoren

Regio Noord	Pieter Knijff
Regio West	Nico Straathof
Regio Zuid	Wim Verbeek
Regio Oost	Joke Haverkamp (tot 1-4-17) / Henk Slagman m.i.v. 1-4-17

Regiocoaches

Regio Noord	Anneke Piersma
Regio West	Josje de Koning
Regio Zuid	Johan Weerkamp
Regio Oost	Lizanne Roeleven

Werkgroepen

- Sponsoring: Wim Biemans, Ria Wensink, Henk Slagman en Peter Jilesen
- Opleiding en training: Arie Aalberts, Lizanne Roeleven en Bertina Sian
- Communicatie: Jannie Lamberts, Christel van Raaij en Anneke Schaapveld

Adviseurs

Communicatie	Christel van Raaij
Training en Coaching	Lizanne Roeleven
Organisatie	Anne Marie van Oldeniel, Gerard Venhuizen
Fondsenwerving	Lieke van Berkum
Website	Anneke Schaapveld